

ДОТРИМАННЯ ЗАКОННОСТІ В ДІЯННІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

У повсякденному житті ми часто зустрічаємося з проблемами, які стосуються діяння поліції. Поліція у своїй діяльності керується принципом верховенства права, відповідно до якого людина, її права та свободи визнаються найвищими цінностями та визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Але чи завжди це так?

Часто у побуті ми чуємо про порушення певних гарантій чи законів саме зі сторони правоохоронних органів. Ст. 7 Закону України «Про Національну поліцію» передбачає певний перелік правил, яких має дотримуватися кожен з правоохоронців. Але це не завжди під час своєї діяльності поліція дотримується цього закону? Для того щоб розібратися у поставленій проблемі слід провести повний аналіз.

Суттєвий внесок в аналіз проблеми стану і дотримання дисципліни, законності і правопорядку внесли вітчизняні вчені-юристи В.Б. Аверьянова, М.І. Ануфрієва, О.М. Бандурка, О.К. Безсмертний, Ю.П. Битюк, В.С. Бенедиктов, І.П. Голосніченко, Є.О. Гіда, С.В. Додін, М.М. Дорогих, М.В. Джиґа, С.В. Ківалов та інші.

Актуальність роботи полягає у тому що, на сьогодні Україна знаходиться в процесі поглибленої інтеграції до Європейського Союзу і один з перших кроків до цього була реформа, яка передбачала перехід від старої міліції до поліції. Суть реформи полягала в зменшенні корупції, рівня злочинності, зміцнення правопорядку та збільшення позитивного впливу на правову культуру.

Першим кроком є визначення терміну «законність». Законність — багатоаспектне (принцип, метод, режим) соціально-правове явище, що характеризує організацію і функціонування суспільства і держави на правових засадах.[1 с.137]. Це фундаментальна категорія всієї юридичної науки і практики, головними критеріями якої служать рівень і стан оцінки правового життя суспільства взагалі та його громадян.

Законність означає ідею, принцип, метод державного керівництва, режим, систему реального вираження права в законах держави, в самій законотворчості, у підзаконній правотворчості, у практиці правореалізації та правозастосування.

В умовах розбудови української держави дотримання і зміцнення законності органами внутрішніх справ набувають виняткового значення. Тому й приділяється цій проблемі особлива увага на найвищому державному рівні, про що свідчать розпорядження Президента України від 26 березня 2002 року № 51433 «Про заходи щодо дальшого зміцнення правопорядку, охорони прав і свобод громадян», а також низка наказів МВС, рішень, ухвалених на засіданнях

Колегії міністерства і спрямованих на активізацію, пов'язану із зміцнення дисципліни та законності, викоріненням негативних проявів діяльності органів та підрозділів внутрішніх справ [2.с.3].

Дотримання законності в діяльності Національної поліції останнім часом викликає серйозне занепокоєння не тільки керівництва держави і МВС, а й широкого громадського загалу. Часто у своїй діяльності поліцейські керуються емоціями, що спонукає їх до неправомірних дій, нехтуючи законом і всіма правилами, які є гарантом їхньої діяльності. Посадові особи правоохоронних органів України часто порушуються вимоги кримінально-процесуального законодавства стосовно строків попереднього слідства, тримання осіб під вартою тощо. Суттєві недоліки є в роботі правоохоронних органів держави по виконанню вимог Закону України «Про боротьбу з корупцією» [3.с.20-24]. Через це у нашому соціумі вже давно склалася не зовсім правильна і позитивна думка стосовно поліції. Але ст.12 Закону України «Про національну поліцію» говорить нам, що: «Національна поліція в межах своїх повноважень сприяє органам державної влади, місцевого самоврядування, громадським організаціям та об'єднанням у забезпеченні захисту прав та свобод фізичних осіб, законності, правопорядку та громадської безпеки», тому не можна давати лише негативну оцінку діяльності правоохоронних органів.

Напевно, не можна дати об'єктивну оцінку діяльності поліції, тому що часто поліцейським доводиться вчиняти неправомірні дії стосовно людей, які суперечать принципу гуманізму і викликає особливе обурення зі сторони народу. Наше суспільство не звикло розбиратися у причинах вчинення дій, тому часто ми чуємо обурення та засудження дій правоохоронної структури, оскільки громадяни ніколи не задумуються про те, що насправді за цим стоїть і, що до цього призвело. Яскравим прикладом є «Революція гідності» 2013-2014 року або, як її звать у народі, «майдан». Під час революції поліції як ніколи довелося діяти відповідно до закону, хоча було вчинено багато жорстких і негуманних дій, але майже ні одна з них не суперечила принципу законності. Я впевнена, що більшість правоохоронців діяли не у власних інтересах і кожен з них у побуті являється такою ж звичайною людиною, яка в той момент опинилася по ту сторону барикад. Навіть по закінченню революції ми ще довго чули низку негативних окликів про те, як низько і холоднокровно повела себе поліція по відношенню до народу. Ніхто в той момент не задумався, що іншого виходу в них не було, оскільки кожен дає присягу і автоматично підписується під усіма правилами, які перелічені в Конституції України, одне з яких говорить: «Обмеження прав і свобод людини допускається виключно на підставах та в порядку, визначених Конституцією і законами України, за нагальної необхідності і в обсязі, необхідному для виконання завдань поліції». Національна поліція завжди керується лише конституційними засадами, тому пояснення їх дій можна завжди вивести з певних конституційних законів чи статей, що сто відстоково доводить дотримання законності.

Отже, можна зауважити, що у своїй діяльності Національна поліція дотримується принципу законності, але в окремих випадках ними можуть знехтувати, але і це відбувається лише з чітких підстав. У нашому суспільстві

вже давно зародилася зневага до правоохоронних органів в цілому. Це проблема охоплює кожного члена нашого суспільства не залежно від статусу. Оскільки ця думка зародилася вже дуже давно і набирала обертів довгий час.

Я впевнена, що з роками народна думка вийде на новий рівень. Люди почнуть більше спиратися на закон та нарешті почнуть довіряти органам, які діють в їхніх інтересах з метою захисту. Слід пам'ятати, що поліція у своїй діяльності керується принципами, які ставлять людину її права та свободи на перше місце.

Законність, як соціально-правове явище, що характеризує організацію і функціонування суспільства і держави на правових засадах з кожним роком за допомогою нових реформ, поправок до законів підносить нашу країну на більш високий рівень і допомагає наблизитися до європейських стандартів, а поліція як гарант законності виступає одним з найважливіших чинників, що допомагає цьому. Я сподіваюсь, що в майбутньому законність остаточно закріпиться в нашій державі і Україна стане однією з тих країн, на які повинні рівнятися всі розвинені, демократичні, процвітаючі країни.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Юридична енциклопедія : В 6 т. / редкол.: Ю. С. Шемшученко (голова редкол.) та ін. – К.: Укр. енцикл., 1998. – Т. 5: П-С. – 2003. – С. 137.
2. Рішення Колегії МВС України від 09 січня 2002р. «Про підсумки роботи органів внутрішніх справ України за 2001 рік та завдання відповідно до вимог Президента, Уряду України щодо поліпшення правоохоронної діяльності». — К., 2002. — 2 с.3.
3. Венедиктов В.С. До проблеми забезпечення законності в діяльності працівників органів внутрішніх справ // Право і безпека. — 2002. -№3. — С.20-24.